

Медицинските сестри и човековите права

Став на Меѓународниот совет на медицински сестри (ICN):

Меѓународниот совет на медицински сестри (ICN) на здравствената заштита гледа како на право на сите поединци, независно од финансиските, политичките, географските, расните или верските согледувања. Тоа право го вклучува правото да се избере или да се одбие таквата заштита, вклучително и правото да се прифати или одбие лекување или исхрана; давање на согласност врз основа на претходна информираност; доверливост; и достоинство вклучително и право да се умре со достоинство. Тука спаѓаат правата на оние кои бараат заштита и на давателите на таа заштита.

Човековите права и улогата на медицинските сестри

Медицинските сестри имаат обврска да ги штитат и активно да ги унапредуваат здравствените права на луѓето во секое време и на сите места. Тука спаѓа гарантирање на адекватна нега во рамки на расположливите ресурси и согласно на етиката на медицинските сестри. Исто така, медицинската сестра е обврзана да обезбеди дека пациентите добиваат соодветни информации со разбирлив јазик пред да дадат согласност за лекувањето или за процедурите, вклучително и за учество во истражувања.

Медицинските сестри се отчетни за нивното постапување и непостапување при заштитата на човековите права, додека пак Националните асоцијации на медицински сестри имаат одговорност да учествуваат во развојот на закони во областа на здравјето и социјалата кои се поврзани со правата на пациентите.

Онаму каде медицинските сестри се соочуваат со “двојна лојалност” која вклучува конфликт помеѓу нивните професионални задолженија и нивните обврски кон работодавачот или друг надлежен орган, примарната одговорност на медицинската сестра е пред оние на кои им обезбедува нега.

Правата на медицинските сестри

Медицинските сестри имаат право на работа која е во согласност со законот за медицински сестри во земјата во која тие работат и да го усвојуваат Етичкиот кодекс за медицински сестри на ICN или нивниот национален етички кодекс. Исто така, тие имаат право на работа во средина која обезбедува лична безбедност, слобода од злоупотреба и насилство, закани или заплашување.

Медицинските сестри, поединечно или колективно, преку нивните национални асоцијации на медицински сестри имаат обврска да проговорат кога има повреда на човековите права, особено оние кои се однесуваат на пристапот до основна здравствена заштита и безбедност на пациентите.

Националните асоцијации на медицински сестри треба да обезбедат ефективен механизам преку кој медицинските сестри ќе бараат совети во доверба, советување, поддршка и помош при справувањето со тешки ситуации поврзани со човековите права.

Основни информации

Медицинските сестри се соочуваат со човековите права секојдневно во сите аспекти од нивниот професионален живот. Како такви, тие може да бидат под притисок да го применуваат своето знаење и вештини на начини кои се штетни за пациентите и за останатите. Постои потреба од зголемена претпазливост и услов за добра информираност за тоа како новата технологија и експерименти може да ги повредат човековите права. Покрај тоа, медицинските сестри сè повеќе се соочуваат со комплексни човекови права, кои произлегуваат од конфликтни ситуации во рамките на нивните јурисдикции, политички немири и војни. При примената на заштитата на човековите права треба да се потенцираат ранливите групи како што се жените, децата, старите луѓе, бегалците и стигматизираните групи. За да се подготват медицинските сестри адекватно да се справуваат со човековите права, прашањата за човековите права и улогата на медицинските сестри треба да се вклучат во сите нивоа на образовни програми за медицински сестри.

ICN ја прифаќа Универзалната декларација за човекови права¹ и ICN ги адресира прашањата за човекови права преку одреден број на механизми вклучително и застапување и лобирање, изјави за ставови, листи на факти и други средства.

Усвоено во 1998

Прегледано и ревидирано во 2006

(Се заменува претходниот став на ICN: “Улогата на медицинските сестри во заштитата на човековите права”, усвоено во 1983, ажурирано во 1993).

Други ставови на ICN:

- Улогата на медицинските сестри во негата за затворениците
- Правата на децата
- Тортура, смртна казна и учество на медицинските сестри во погубувањето
- Кон елиминирање на оружјето на војната и конфликтот

Меѓународниот совет на медицински сестри е федерација на повеќе од 130 национални асоцијации на медицински сестри кои ги претставуваат милионите медицински сестри ширум светот. Со него раководат медицински сестри и водечки организации на медицински сестри на меѓународно ниво, ICN работи да обезбеди квалитет во негата на медицинските сестри за сите и издржни здравствени политики ширум светот.

---

¹ Универзална декларација за човекови права (1948), Њујорк: Обединети Нации